

Uuden jäsenen ja varajäsenen valinta aluehallitukseen

Keski-Pohjanmaan aluevaltuusto 18.11.2024

71/00.02.17/2022

Valmistelija vt hyvinvointialuejohtaja Katja Virta ja vs hallintolakimies Ari-Pekka Ollila

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021, hyvinvointialuelaki) 39 §:n 2 momentin mukaan aluevaltuusto voi erottaa puheenjohtajansa ja varapuheenjohtajansa sekä valitsemiensä toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos joku heistä ei nauti aluevaltuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Puheenjohtajistolla on toimielimen työskentelyssä merkittävä asema ja säännöksellä pyritään turvaamaan toimielinten tehokasta työskentelyä ja korostamaan puheenjohtajan vastuuta (HE 241/2020 vp, s. 554).

Kuntaliiton tulkinta kuntalain vastaavasta säännöksestä on se, että puheenjohtajiston erottamispäätös tarkoittaa puheenjohtajiston erottamista toimielimestä. Toimielimeen valitaan uudet jäsenet

erotettujen puheenjohtajistoon kuuluneiden tilalle. Myös puheenjohtajistoon kuulunut voi tulla valituksi uudelleen jäseneksi. Tämän jälkeen toimielimen jäsenistä valitaan puheenjohtajisto (Kuntaliitto 2021, Luottamushenkilöiden erottaminen epäluottamuksen perusteella, s. 4).

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti kokouksessaan 28.10.2024 § 62 aluehallituksen puheenjohtajiston menettäneen luottamuksen ja erottaa aluehallituksen puheenjohtajiston lain hyvinvointialueesta (611/2021) 39 §:n nojalla ja valita uuden puheenjohtajiston erotetun puheenjohtajiston tilalle.

Uusi puheenjohtajisto valittiin § 63 nykyisistä aluehallituksen jäsenistä siten, että puheenjohtaja Sari Innanen ei jatkanut puheenjohtajana eikä näin tullut uudelleen valituksi aluehallituksen jäseneksi.

Sari Innasen tilalle hallintosäännön 8 §:n mukaisesti aluevaltuuston tulee valita uusi aluehallituksen jäsen sekä hänelle henkilökohtainen varajäsen.

Vaalikelpoisuus aluehallitukseen

Hyvinvointialuelain 78 §:n mukaan vaalikelpoinen aluehallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen aluevaltuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) välittömästi aluehallituksen alaisena toimiva hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö;
- 2) hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka toimii 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään rinnastuvassa tehtävässä;
- 3) hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa aluehallituksen käsiteltäviksi tulevien asioiden valmistelusta;
- 4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle aluehallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisella hyvinvointialueella huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen aluehallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa sen edunvalvonnasta.

Enemmistön aluehallituksen jäsenistä on oltava muita kuin hyvinvointialueen tai hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Edellä 1 momentin 4 kohtaa ei sovelleta hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseneneen.

Hyvinvointialueen toimielimissä lukuun ottamatta aluevaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu (tasa-arvolain 4 a §).

Päätösesitys Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se valitsee aluehallitukseen uuden jäsenen ja hänelle henkilökohtaisen varajäsenen.